ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№152 (8.581) ◆ 1994 йил 23 декабрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДАГИ МУҲИМ ҚАДАМ

Беларусь Республикаси Президенти Александр Лукашенко 21 декабрь куни расмий ташриф билан Тошкентга келди. Ўзбекистон ва Беларусь Республикаси давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Беларусь раҳбарини Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кутиб олди.

Миллий либосдаги қизлар олий мартабали меҳмонга анвойи гуллар тақдим этди. Аэропортда Беларусь Президенти шарафига фахрий қоровул саф тортди. Ўзбекистон ва Беларусь Республикаси Давлат мадҳиялари янгради.

Сўнгра автомобиллар карвони Беларусь давлат раҳбари учун ажратилган қароргоҳга йўл олди.

Беларусь Президентини кутиб олиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов, ташқи ишлар вазири А. Комилов ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлди.

***

Беларусь Республикаси Президенти Александр Лукашенконинг мамлакатимизга расмий ташрифининг иккинчи куни хайрли тадбирдан — буюк ўзбек шоири ва мутафаккири Алишер Навоий хотирасини ёд этишдан бошланди. 22 декабрь куни у Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ҳамроҳлигида аллома ҳайкали пойига гуллар қўйди. Мамлакатимиз раҳбари Александр Лукашенкога Алишер Навоий қолдирган бебаҳо мерос, Ўзбекистоннинг бой маданий ва маърифий тарихи ҳамда ёш авлодларнинг ушбу қадриятларга содиқлиги ҳақида сўзлаб берди.

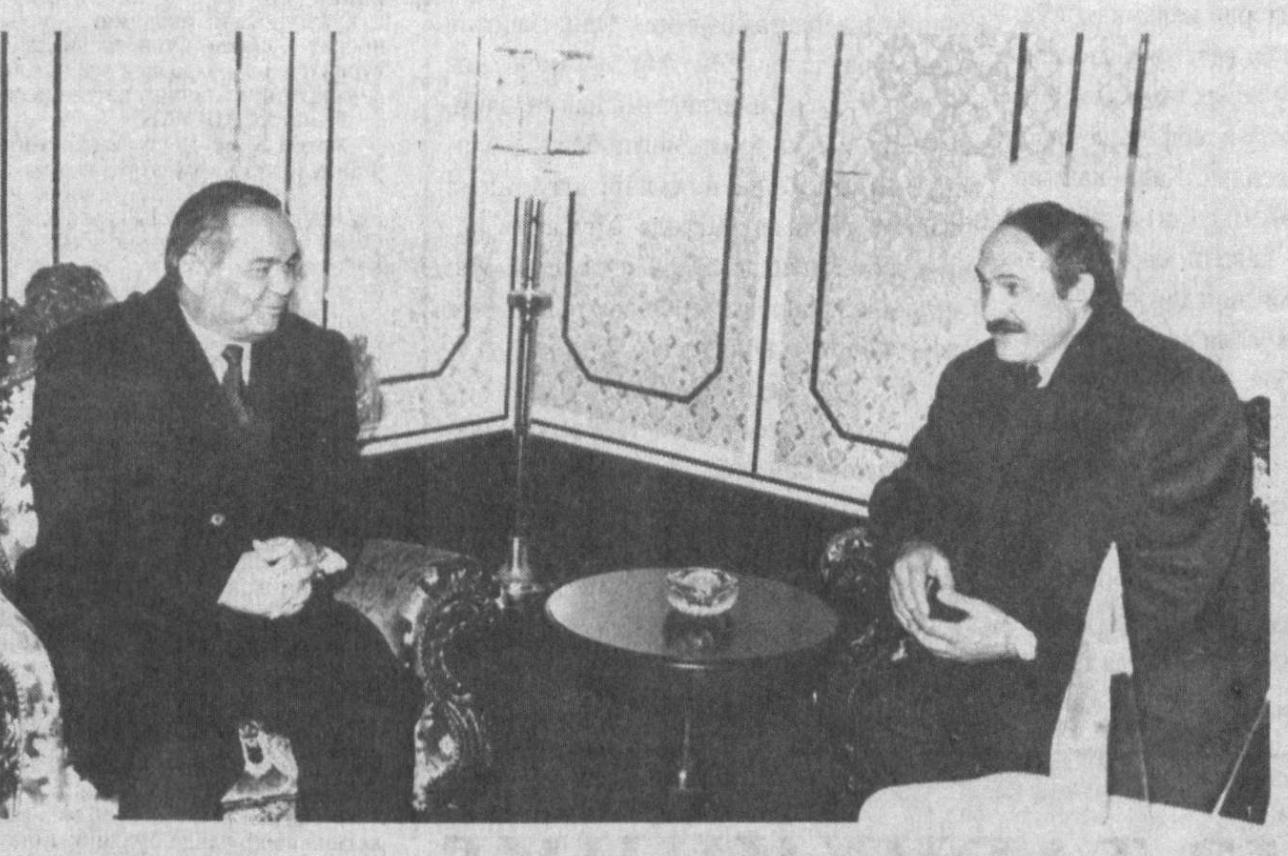

Машиналар карвони Навоий номидаги миллий боғдан Халқлар дўстлиги саройи томон йўл олди. Олий мартабали меҳмон шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини, хусусан, Халқлар дўстлиги майдонидаги муҳташам бинолар мажмуасини алоҳида бир қизиқиш билан

томоша қилди. Ислом Каримов Александр Лукашенкога шаҳар тарихи ҳақида сўзлар экан, 1966 йилдаги Тошкент зилзиласидан сўнг беларус қурувчилари ўзбекистонлик биродарларига кўплаб янги турар жой бинолари барпо этишда катта кўмак берганини айтди.

Шундан сўнг Халқлар дўстлиги саройида икки давлат раҳбарларининг тор доирадаги суҳбати бўлиб ўтди.

Айни пайтда эса саройнинг иккинчи қаватида Ўзбекистон билан Беларусь Республикалари ҳукуматларининг делегациялари ўртасида музокаралар бошланди. Делегация аъзолари ҳар икки республика вазирликлари, турли муассасалари ўртасида манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйиш, ўзаро маҳсулот айирбошлаш ҳамда савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилдилар.

Сўнгра мазкур музокаралар Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ва Беларусь Президенти Александр Лукашенко иштирокида, кенгайтирилган таркибда давом этди.

Музокаралар якунида давлатлараро, ҳукуматлараро ҳамда ҳар икки давлат муассасалари ўртасида турли соҳалардаги ҳамкорликка оид жами 18 ҳужжат имзоланди. Ўзбекистон Республикаси билан Беларусь Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ҳақидаги Декларация ҳамда Ўзбекистон Республикаси билан Беларусь Республикаси ўртасида маданият ва санъат соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги Шартномага Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов ҳамда Беларусь Президенти Александр Лукашенко имзо чекди.

Ўзбекистон Республикаси билан Беларусь Республикаси ўртасида даромад ва мулклардан икки томонлама ўзаро солиқ олмаслик, автомобиль, темир йўл, ҳаво йўли ва почта алоқаси бўйича ҳамкорлик ҳақидаги ҳамда 1995 йилга мўлжалланган савдо-иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги ҳукуматлараро ҳужжатларга Ўзбекистон Бош вазири ўринбосари Ю. Пайгин ҳамда Беларусь Бош вазири ўринбосари В. Кокорев имзо қўйди.

Шунингдек, Ўзбекистон билан Беларусь Республикалари Ташқи ишлар вазирликлари ўртасида маслаҳатлашувлар ҳақидаги протокол ҳамда тармоқлараро ҳужжатлар имзоланди.

Ўзбекистон раҳбари Ислом Каримов ва Беларусь давлати бошлиғи Александр Лукашенко олий даражадаги учрашувлардан сўнг маҳаллий ҳамда хорижий журналистлар билан учрашиб, уларнинг музокаралар якунига оид саволларига жавоб қайтардилар.

Музокараларда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов қатнашди.

***

Шу куни Беларусь Республикаси Президенти Александр Лукашенко Тошкентдаги Экспомарказга ташриф буюрди. Беларусь раҳбари бу ерда Ўзбекистоннинг халқ хўжалиги, фан-техника соҳаларида эришган ютуқлари намуналари билан яқиндан танишди.

Беларусь Республикаси Президенти Александр Лукашенконинг мамлакатимизга расмий ташрифи давом этмоқда.

(ЎзА).

СУРАТЛАРДА: икки республика Президентлари ўзаро мулоқот пайтида; икки томонлама ҳужжатларни имзолаш маросимида.

Ф.Қурбонбоев ва Р.Шагаев (ЎзА) олган суратлар.

Александр ЛУКАШЕНКО: "БИЗ ИСЛОҲОТЛАРНИ АМАЛГА ОШИРИШДА ЎЗБЕКИСТОН ЙЎЛИДАН БОРАМИЗ"

Ўзбекистон ва Беларусь халқларининг дўстлиги ва ҳамкорлик алоқалари тарихи узоқ йилларга бориб тақалади. Истиқлолга эришиб, мустақилликни мустаҳкамлаш йўлида илк дадил қадамлар қўяётган икки дўст мамлакат айни замонда янги асосдаги мустаҳкам ҳамкорликка эҳтиёж сезмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов икки мамлакат расмий делегациялари музокаралари якунлангач, маҳаллий ва хорижий мамлакатлар журналистлари билан учрашув чоғида бу эҳтиёжни инобатга олган ҳолда ҳаракат қилиш халқларимиз манфаатларига мос келишини таъкидлаб ўтди.

— Беларусь Республикаси биринчи Президентининг илк расмий ташрифи манзили Ўзбекистон бўлгани бизни қувонтиради,-деди Ўзбекистон раҳбари.-Зеро, бу Беларусь раҳбариятининг Ўзбекистон билан ҳамкорликни мустаҳкамлашга алоҳида эътиборидан дарак беради.

Дарҳақиқат, икки мамлакат давлат делегацияларининг музокаралари ғоят самарали бўлди. Давлатлараро, ҳукуматлараро ва муассасалараро 18 та ҳужжатнинг имзоланиши бу фикрни тасдиқлайди. Ўзбекистон раҳбари журналистларни имзоланган ҳужжатлар мазмуни билан таништирар экан, улар кейинги йилларда анча сусайган савдо-иқтисодий, илмий, маданий алоқаларнинг ривожланишига, айниқса, муҳим омил бўлишини айтди.

Жорий йилнинг ўтган тўққиз ойида икки мамлакат ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 135 миллион сўмни ташкил этди. Бироқ, Ўзбекистон ва Беларусь ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаш имкониятлари ғоят кенг. Машинасозлик, нефть-кимё, кимё саноати, енгил саноат ва бошқа бир қанча соҳалардаги ҳамкорлик катта истиқболга эгадир. Хусусан, Тошкент трактор заводи Минскдаги шу соҳага ихтисослашган заводларда тайёрланадиган эҳтиёт қисмлар, двигателларга эҳтиёж сезмоқда. Беларусь саноатидаги кўплаб корхоналар эса Ўзбекистондан келтириладиган пахта ҳисобига ишлайди. Айни пайтда бундай корхоналар 25-30 фоиз қувват билан ишламоқда. Ўзбекистон раҳбари қабул қилинган ҳужжатлар уларнинг тўла қувват билан ишлашини таъминлабгина қолмай, муҳим ижтимоий муаммоларни ҳал этишга имкон беришини қайд этди.

Беларусь Республикаси Президенти Ислом Каримов фикрини тасдиқлар экан, Ўзбекистон пахтасининг мамлакатга келтирилиши Беларусь енгил саноат мажмуида меҳнат қилаётган хотин-қизлар учун катта совға бўлишини айтди. Зеро, бу мамлакатдаги минглаб аёлларнинг иш билан таъминланиши имконини беради. Беларусь раҳбари ўз мамлакатининг ҳамкорлик ҳақидаги таклифлари Ўзбекистон раҳбарияти томонидан тўла тушуниш ва қўллаб-қувватлашга сазовор бўлгани ҳақида сўзлар экан, ҳали ҳеч қаерда ишга бундай амалий ёндашувга дуч келмаганини айтди.

— Биз бу ерда тартиб ва интизомни, Ўзбекистон тимсолида донолик билан бошқарилаётган мамлакатни кўрдик,— деди Беларусь раҳбари.— Бу Президент Ислом Каримовнинг узоқни кўра билишини, ислоҳотларни ўтказишнинг у ишлаб чиққан назарияси тўғрилигини тасдиқлайди. Биз Ислом Каримовни ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига ўтиш ғояси назариётчиси сифатида ҳурмат қиламиз ва ўз мамлакатимизда ислоҳотларни ўтказишда Ўзбекистон тажрибасига таянамиз. Шу ўринда Ислом Каримовдек раҳбар пешонасига битган Ўзбекистон халқининг омади борлигини таъкидлашни истардим. Биз бу зукко раҳбар юритаётган сиёсатни, унинг Марказий Осиёда ҳамда Ҳамдўстлик мамлакатларида тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш юзасидан кўрсатган ташаббус ва амалга ошираётган ишларини қўллаб-қувватлаймиз.

Беларуслик журналист Президент А. Лукашенкодан ислоҳотларни амалга оширишнинг Ўзбекистон йўли қандай жиҳатлари билан афзал эканини сўради. Беларусь раҳбари бунга жавобан ислоҳотларни амалга оширишда Президент Ислом Каримов таъкидлаган беш тамойилни қайд этди. У, жумладан, ислоҳотларни амалга оширишда "фалаж қилиб даволаш" усулини қўллаб бўлмасликни, давлат ислоҳотларнинг ташаббускори бўлиши лозимлигини, бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтиш, бу даврда аҳолининг кам таъминланган қатламларини ижтимоий муҳофаза қилиш ибратли эканини таъкидлади.

Беларусь Президентининг сўзларини тинглаб, Ўзбекистон ўзига хос ва ўзига мос тараққиёт йўлини танлагани ҳақида гап кетганда, аввалига бунга ишонқирамай қараганлар ҳам бўлгани эсга тушади. Мана, ватанимиз ўз йўлини танлаганига эндигина уч йил бўлди. Лекин танлаган йўлимиз тўғрилиги аллақачон аён бўла бошлади. Ҳатто, айрим мамлакатлар бу йўлни ўзларига андоза сифатида қабул қилмоқдалар.

Ислом Каримов хорижлик журналистларнинг Ўзбекистонда 25 декабрда ўтказилажак парламент сайлови хусусидаги саволларига ҳам атрофлича жавоб берди. Кўппартиялик асосидаги бўлажак сайловнинг демократик моҳиятига тўхталди.

Ўзбекистон Президенти ва Беларусь давлат раҳбари журналистларни қизиқтирган бошқа саволларга ҳам жавоб қайтардилар.

Амиркул КАРИМ.
(ЎзА).

РЕЖА БАЖАРИЛДИ

"Чевар" ишлаб чиқариш тижорат холдинг муомала концерни ҳиссадорлик жамияти шаҳримиздаги енгил саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналар ичида биринчи бўлиб йиллик режасини ортиғи билан адо этди. 16 декабрга қадар жамоа аъзолари 23 миллион 664 минг сўмлик халқ истеъмоли буюмларини халққа етказиб беришга муваффақ бўлдилар. Йил охирига қадар бу кўрсаткич 25 миллион 500 минг сўмга етади. Корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури 35 хилдан ошди. Айни вақтда ишлаб чиқариш жараёнида иш қизғин тусда ташкил этилган.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

ЁШЛАР МЕҲМОНИ

Янги йил арафасида шаҳримиз маданият масканларида ёшларга бағишланган турли оқшомлар, қизиқарли кечалар бўлиб ўтмоқда. Яқинда Чилонзор туманидаги кўзи ожизлар маданият саройида таниқли эстрада гуруҳларидан "Ал вакил" ва "Шум бола" жамоалари ёшлар меҳмони бўлдилар. Улар томонидан тақдим этилган муҳаббат, ёшлик, вафо, садоқат ва дил наволари тараннум этилган концерт томошалари эстрада шинавандалари томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди.

Кеча давомида даста аъзолари турли саволларга жавоб бердилар.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

• Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов "Республикада тери хом ашёсини тайёрлаш тизимини такомиллаштириш тўғрисида" Фармон чиқарди.

• Ўтган куни Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Буюк Британиянинг "Бат индастрис" компанияси бошқаруви раиси Патрик Шихь бошчилигидаги шу компания делегацияси аъзоларини қабул қилди.

• Кеча мамлакатимиз энергетиклари ўзларининг касб байрамларини тантанали равишда нишонладилар.

• Маданият ишлари вазирлигида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонаси билан ҳамкорликда "Маданий меросни тиклаш ва мақсадга мувофиқ ривожлантириш" дастури асосида тузилган шартнома имзоланди. Унга Ўзбекистондаги тарихий ва маданий ёдгорликларни таъмирлаш, қайта тиклаш ҳамда Бухоро, Самарқанд, Хива сингари тарихий шаҳарларда халқаро туризмни ривожлантириш масалалари асос қилиб олинди.

• Маданият ишлари вазирлиги томонидан таъсис этилган Мукаррама Турғунбоева номидаги 1994 йилги биринчи даражали мукофот "Шодлик" ашула ва рақс ансамбли раққосаси Гулмира Шириновага берилди.

• Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонасида Орол муаммоларини ҳал этишга бағишланган учрашув бўлиб ўтди.

• Ўтган куни валюта биржасида бўлиб ўтган савдода АҚШ 1 долларининг сотиб олиш ва сотиш тижорат қиймати аввалги даражада — 25 сўм миқдорида қолди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

• Россия Президенти Борис Ельцин Чеченистон Республикаси аҳолисига мурожаат қилди. Унда Россия федерал ҳокимиятининг асосий вазифаси Чеченистондаги ноқонуний қуролли гуруҳлар фаолиятига чек қўйиш, бу ердаги ҳаётни нормаллаштириш, қонунчилик ва тартибни тиклаш, деб таъкидланади.

• Сўнгги хабарларга кўра Чеченистондаги можаролар бошлангандан бери бу ердаги қуролли тўқнашувлар оқибатида Россия қўшинларидан 24 киши ҳалок бўлган, 100 киши жароҳатланган.

• Халқаро Қизил Хоч маълумотларига кўра, ҳозиргача Чеченистонни 16 минг нафардан кўпроқ одам тарк этган.

• Кеча Беларусь Олий Кенгаши парламент тўғрисидаги қонунни қабул қилди. Унга кўра беш йил муддатга сайланадиган мамлакат қонун чиқарувчи олий органида 260 депутат бўлади.

• Кеча Москвадаги банклараро валюта биржасида АҚШ 1 долларининг қиймати 3454 Россия рублига тенг бўлди.

ХОРИЖДА

• Нью-Йоркда Ўзбекистон Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги доимий вакили Фотиҳ Тешабоев ва Мальдив Республикасининг БМТ ҳузуридаги доимий вакили Аҳмад Закий Ўзбекистон билан Мальдив ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги қўшма баёнотни имзоладилар.

• Россиянинг АН—124 ҳарбий-транспорт самолёти АҚШнинг Алабама штатидаги ҳарбий базасига махфий юк — ҳаво ва ракета ҳужумига қарши воситалар учун жиҳозлар келтирди.

• Италия Бош вазири Сильвио Берлускони бошчилигидаги ҳукумат истеъфога чиқди.

• Машҳур футбол қироли Пеле Бразилиянинг ёшлар ишлари бўйича ва спорт вазири этиб тайинланди.

• АҚШнинг собиқ Президенти Жимми Картернинг воситачилиги натижасида Босния ва Герцеговинада серблар билан мусулмонлар ўт очишни тўхтатишга келишдилар.

• Жаҳон банки Украинага иқтисодиётни барқарорлаштириш ва ривожлантириш учун 500 миллион доллар миқдорида кредит ажратди.

• Корея Республикасининг пойтахти Сеулда "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпаниясининг ваколатхонаси тантанали вазиятда очилди. 20 декабрь куни "Ўзбекистон ҳаво йўллари"нинг бу ерга қўнган "ИЛ—62 М" самолёти Тошкент — Сеул йўналиши бўйича доимий парвозларини бошлаб берди.

• ГФР мудофаа вазири Ф. Рюе 1995 йилда Германия ва Россия қуролли кучларининг биргаликдаги машқлари ўтказилишини маълум қилди.

• Американинг машҳур "Женерал моторс" корпорацияси унинг заводларида ишлаб чиқилган, ҳозир фойдаланилаётган ва сотувда бўлган 911 мингта "Шевроле" русумли енгил автомобиллардаги жиддий ишлаб чиқариш браки — руль бошқарувидаги носозликни бартараф этиш учун уларни яна корхоналарга қайтариб келтиришга мажбур бўлди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ҲАМДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР УЧУН ОВОЗ БЕРИШ ТАРТИБИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҳамда халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар учун овоз бериш 1994 йил 25 декабрь куни эрталаб соат 7.00 дан бошлаб кеч соат 20.00 гача давом этади.

"Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Республика Қонунининг талабига кўра овоз олиш ва овоз бериш қатъиян тақиқланади.

Сайлов бюллетени овоз берувчи томонидан яширин овоз бериш кабинаси ёки хонасида тўлдирилади.

Сайлов бюллетенини тўлдириш вақтида овоз берувчидан бошқа шахсларнинг овоз бериш кабинаси ёки хонасида ҳозир бўлиши тақиқланади. Сайлов бюллетенини мустақил равишда тўлдириш имконига эга бўлмаган сайловчи ўз хоҳишига кўра сайлов комиссияси таркибига кирмаган шахсни кабина ёки хонага таклиф қилишга ҳақлидир.

Сайловчи ўзи қарши овоз бераётган номзодларнинг сайлов бюллетенидаги фамилияларини ўчиради.

Овоз бериш чоғида биттадан ортиқ номзоднинг фамилияси ўчирилмай қолдирилган бюллетенлар ҳақиқий эмас деб топилади.

Мисол учун, қуйида келтирилаётган сайлов бюллетенининг намунавий нусхасида учта номзоднинг фамилияси ёзилган бўлиб, сайловчи шулардан ўзи овоз бермоқчи бўлган биттасини қолдириб, қолган икки номзоднинг фамилияси устидан чизиқ чизиб, қарши овоз берганлигини билдиради.

Гарчи сайловчи сайлов бюллетенига қўшимча тарзда бирор бир кишининг фамилиясини ёзиб қўйса, ёки бошқа бир ёзув қолдирса булар инобатга олинмайди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатини сайлаш бўйича

САЙЛОВ БЮЛЛЕТЕНИ
ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ

по выборам депутата Олий Мажлиса Республики Узбекистан

НАМУНА — ОБРАЗЕЦ

1994 йил 25 декабрь Сайлов округининг номери ва номданиши		25 декабря 1994 года Название и номер округа
ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР / КАНДИДАТЫ В ДЕПУТАТЫ		
Исломов Зиёвутдин	Туғилган йили, партиявийлиги, эгаллаб турган лавозими	Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан
	Год рождения, партийность, занимаемая должность	От Народно-демократической партии Узбекистана
Усмонбеков Рустам Ёқубович	Туғилган йили, партиявийлиги, эгаллаб турган лавозими	Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашидан
	Год рождения, партийность, занимаемая должность	От Ташкентского городского Совета народных депутатов
Султонов Абдурасул	Туғилган йили, партиявийлиги, эгаллаб турган лавозими	Ўзбекистон «Ватан тараққиёти» партиясидан
	Год рождения, партийность, занимаемая должность	От партии «Ватан тараққиёти»

Сиз қарши овоз бераётган депутатликка номзодларнинг фамилияларини ўчириб ташланг.
Овоз бериш чоғида биттадан ортиқ депутатликка номзоднинг фамилияси қолдирилган сайлов бюллетени ҳақиқий эмас деб ҳисобланади.
Вычеркните фамилии кандидатов в депутаты, против которых голосуете.
Избирательный бюллетень, в котором при голосовании оставлено более одного кандидата, признается недействительным.

Овоз бериш жараёни қуйидагича ташкил этилади.

Сайловчи овоз бериш биносига келгач, участка сайлов комиссиясининг аъзосига ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатади ва сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Шундан кейин унга сайлов бюллетени берилади.

Ҳар бир сайловчи фақат бир овозга эга бўлиб, ўзи учун сайлов бюллетени олиб, овоз бериш ҳуқуқига эга. Бошқа оила аъзолари учун бюллетень олиш ва овоз бериш қатъиян тақиқланади.

Айрим сайловчилар саломатлигининг яхши эмаслиги ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига кела олмаганлиги тақдирда, аввалдан участка сайлов комиссиясига мурожаат этиб, овоз беришни ўзи турган жойда ташкил этилишини илтимос қилиши мумкин.

КУТУБХОНАДАГИ ДАРСЛАР

"Турон" илмий-универсал кутубхонасида ҳар йили минглаб китобхонларга хизмат кўрсатиш билан бир қаторда турли тадбирлар, жумладан ёзувчи ва шоирлар, олимлар, санъат усталари билан учрашувлар, анжуманлар, юбилей кечалари ўтказиб турилади.

Кейинги йилларда бу масканда Тошкент Давлат университети журналистика, филология, тарих факультетлари ҳамда Тошкент Давлат маданият институти талабаларининг очиқ дарсларини ўтказиш йўлга қўйилди. Айниқса, дарсларни кутубхонада ўтказиш ўқитувчилар учун ҳам, талабалар учун ҳам айни муддаодир. Чунки мавзуга алоқадор исталган адабиёт шу ернинг ўзида мавжуд. Дарсларни ўтказишда турли китоб кўргазмалари катта фойда беряпти. Натижада дарслар қизиқарли ва баҳс-мунозараларга бой бўлиб ўтмоқда.

Олим УСМОНОВ.

Ёш давлатимиз ривожланишининг муҳим босқичида, янги давр талабларига жавоб берувчи Олий ва маҳаллий давлат вакиллик органларини шакллантириш мақсадида 25 декабрда ўтказиладиган сайловларнинг аҳамияти ва мавқеи беқиёсдир. Бу кун ҳам тарихимизда илк бор чинакам халқчил тарзда ўтаётган сайловлар, халқ ҳокимиятини юзага келтирган кун бўлиб ўзининг муносиб ўрнини топади деб умид боғлаймиз.

Мен бир республика фуқароси ва ҳуқуқшунос сифатида мазкур сайлов кампаниясининг аҳамияти, ўзига хос хусусиятлари ва ундан кутилаётган натижалар хусусидаги ўйларим билан севимли газетамиз мухлислари билан ўртоқлашмоқчи эдим.

Сайловларнинг энг муҳим аҳамияти шундан иборатки, улар жаҳон ҳамжамиятига кириб бораётган республикамизнинг янги парламенти — Олий мажлис ва маҳаллий вакиллик органлари депутатлари корпусининг янги қиёфасини шакллантириш масаласи билан узвий боғлиқ эканлигини қайд қилмоқ лозим. Чунки бевосита сайловлар орқали юзага келадиган давлат вакиллик органларининг фаолияти қанчалик демократик тусда ва самарадор бўлса, миллий давлатчилигимизнинг тараққиёти, иқтисодий ва сиёсийислоҳотларнинг ҳаётга тадбиқ этилиши шунчалар салмоқли бўлади.

Ҳуқуқий давлат сари

ИРОДАМИЗ ИФОДАСИ

Кундалик ҳаётимиздаги турли ижтимоий-сиёсий, иқтисодий муносабатларни тартибга солишда умумтартиб қоидалари — ҳақиқий меъёрларнинг аҳамияти ортиб бораётганлиги ҳам қабул қилинадиган қонунларнинг салоҳияти билан белгиланади. Қонунлар (қарорлар)нинг салмоғи эса демократик сайловлар орқали юзага келадиган депутатларнинг кўп жиҳатдан сиёсий-ҳуқуқий билимдонлигига, дунёқарашига, ҳуқуқий маданиятига, уларнинг қонуннинг ҳуқуқий ва ижтимоий аҳамиятини қанчалик чуқур англай олишларига боғлиқ ҳамдир.

Бундай вазифа кўп жиҳатдан сайловчиларнинг бу тадбирга уюшқоқлик ва фаоллик билан ёндошишлари ҳамда уларнинг сиёсий-ҳуқуқий жиҳатдан кенг фикрлашларига ҳам боғлиқ эканлигини қайд қилмоқ лозим. 25 декабрда бўладиган Олий ва маҳаллий ҳокимият органларига сайловларда фуқаролар ҳар бир депутатликка номзоднинг малакавий, маънавий-ахлоқий сифатларини тўғри таҳлил қилиш қобилиятларини намоён қилишлари ушбу органларга қандай кишилар келишини муқаррар белгилайди. Мана шу кишилар яқин 5 йил мобайнида бизнинг тақдиримизнинг истиқболли йўналишларига тааллуқли турли-туман масалаларни ҳал қиладилар.

Шу ўринда ушбу органлар таркибига етук иқтисодчилар, сиёсатчилар, ҳуқуқшунослар, тадбиркорларнинг сайлов орқали келишлари ҳам сайловдан кутилаётган муҳим натижалар жумласига киради. Жаҳон амалиёти шундан далолат берадики, хорижий мамлакатларда, айниқса парламентаризм тараққий этган Ғарбий Оврўпо мамлакатларининг олий вакиллик ҳокимият органлари таркибини фақатгина ҳуқуқшуносларнинг ўзи 25 фоиздан 50 фоизга қадар бўлган миқдорини ташкил этади.

Дарҳақиқат, аксарият жаҳон мамлакатлари ўз сиёсий тизимида парламент институтига эга эканлигини таъкидлаб ўтмоқ жоиз. 1993 йилнинг бошига келиб, БМТга аъзо мамлакатларнинг 183 тасидан қарийб 150 тасида олий қонун чиқарувчи вакиллик органлари — парламентлар мавжуд эди. Жумладан, 130 тасида давлат бошқарув тизимида президентлик ҳокимияти таъсис этилган. Ўзбекистон конституциявий тузумида ҳам, тараққий этган давлатлардаги каби халқ ҳокимиятчилиги, ҳокимиятлар тақсимланиши демократик тамойилларга асосланган давлат органлари тизимининг мустаҳкам ҳуқуқий негизи шакллантирилмоқда.

Ўзбекистон Республикасида жаҳон ҳуқуқий-сиёсий амалиётидан унумли фойдаланиб халқаро маромларга жавоб берадиган парламент — Олий Мажлиснинг ҳуқуқий мақоми, унинг тузилиш тартиби, ваколат доираси Конституциямизнинг XVII бобида ҳамда "Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлис тўғрисида"ги конституциявий қонунида белгиланиб олинди. Ушбу ҳуқуқий ҳужжатларга биноан, давлат ҳокимиятининг олий органи — Олий Мажлис Ўзбекистон Республикасининг вакиллик органлари орасида алоҳида ўрин ва мавқега эга бўлиб, Ўзбекистон халқининг бир бутун давлат иродасини ифода этади.

Ўзбекистон Республикасининг Олий Мажлиси давлат ва жамият турмушининг хилма-хил соҳаларида, давлат қурилиши, иқтисодиёт ва молия, ижтимоий-маданий қурилиш, ташқи муносабатлар, мудофаа ва давлат хавфсизлиги соҳаларида ваколатларга эга бўлиб, умумий Ўзбекистон Конституцияси томонидан бериладиган барча ваколатларни амалга оширади.

Омонилла МУҲАММАДЖОНОВ,
Тошкент давлат юридик институти халқаро ва қиёсий ҳуқуқ кафедрасининг мудири, юридик фанлари номзоди.

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ФАРЗАНДЛИК ВА БУРЧ

Мамлакатимиз Олий Мажлисига, маҳаллий кенгашларига халқ ўзининг асл фарзандларини сайламоқда. Сайлов — ҳозирги кунда ҳаётимиздаги энг муҳим ва энг катта сиёсий воқеадирки, мустақил давлатнинг биринчи ва ғоятда адолатли, кўп фирқалилик, эркин ва ҳеч қандай тазйиқсиз ўтаётган танловдир. Кўрсатилган барча номзодлар асл инсонлардирки, биз ҳаммаларига овоз беришга тайёрмиз. Аммо Асосий Қонунимиз — Конституциямизга кўра икки юз эллик ноибни Олий Мажлисга сайлаб олишимиз керак. Халқ ноиби бўлмоқ катта фахр, бола-чақалари, ҳамюртлари, келгуси авлод у билан фахр этади. Халқимиз ўзининг марду адолатли, матонатли, зукко фарзандлари зиммасига катта вазифалар юклайди. Бунга ақлу бардош керак! Илгаригидай қуруқ ваъдаларни бериб, ҳамюртлари кўйнини пуч ёнғоқ билан тўлдириб кетишлар йўқ.

Озод ва мустақил мамлакатимизда янги навқирон авлод енг шимариб ишга тушди: бу, биз —ёши катталарни ғоятда қувонтиради. Мавлоно Муқимий ҳам: "Бу дунё ҳоли қолмас ақли расолардин...", деган эдилар. Ўзбек юрти ҳеч қачон доною марду майдонлардан ҳоли қолган эмас, қарчиғай отлар кетидан чарчамас тойлар етилиб келаберади. Халқ юки асло ерда қолиб кетмайди! Шу сабабли ҳам камина бир қаламкаш сифатида айтадурманки, қўлга киритилган истиқлолни метиндек мустаҳкамлаш, юртнинг бойликлари-ю ҳурлигини, миллий маданиятини, маънавиятини, ҳуқуқ олган она тилини, Ватан сарҳадларини кўз қорачиғидай сақлаш, тинчлигу аҳилликни қувватлаш ва ҳимоя қилиш барчамизнинг муқаддас бурчимиздир. қуруқ гапдан, риёкорликдан ўзликни мутлақо йироқ тутмоқни ота халқ эслатиб келмоқда. Аҳил ва иноқлик бор ерда ҳамма иш мукаммал ва соз бўлишини мутафаккир аждодларимиз айтиб кетишган. Ҳаромдан, иғводан, шивир-шивирдан эҳтиёт бўлмоқ ҳозирги кунда ва ҳамма вақт жуда муҳимдир. Бизлар байналмилал қалбли кишилармиз. Бахту саодатимизга кўз олайтирган кимсаларга нисбатан зийрак бўлмоғимиз лозим!

Камина, оила аъзоларим билан бирга ҳамда атрофимдаги барча қаламкашлар билан бирга халқ ноибларига овоз берамиз, бу бизнинг инсоний ва фуқаролик бурчимиздир. Ватанни, халқимизни улуғлаб асарлар ёзмаган биронта иқтидорли қаламкаш йўқ, фикри ожизимча, биз бу ватандошларимиз юрагида элга садоқату содиқлик, кишиларга меҳрибонлигу адолату инсофни улуғлаб, куйлаб, тарғиб этиб келдик. Қаламкашлар жамияти ҳам олтмиш ёшга тўлди. Жумҳуриятимиздаги деярли барча хонадонларда қайси биримизнингдир китобимиз бор ва ўқилади. Шу сабабли ҳам китобхонларимиз маданияти бой, қалби бой, юрти бой инсонлар риёдан узоқ бўлади, мамлакат ишларига доимо камарбаста ҳаракат қилади, ишни дўндиради.

Ўзбекистонимиз дарҳақиқат гўзал, унинг беадад шаҳар ва қишлоқлари каби пойтахти Тошкент ҳам ҳавас қилса арзийдиган гўзал. Уни доимо тоза ва озода тути , экологик жиҳатдан яхши сақлаш ҳаммамизга, айниқса, янги ноибларимиз зиммасига **катта масъулият юклайди. Тошкент — байналмилал шаҳар. Кўчани супуриш**дан **аввал баъзи инсонлар феълидаги** лоқайдликларни супуриб **ташлаш ҳам** лозим!

Ўзбекда мақол бор: ерни супурсанг,
Омадинг келади, ҳуснинг ораста...
Агар ахлат сочсанг, ерга тупурсанг,
Ер сени қарғагай, бўлурсан хаста!
Келинлар эрталаб ҳовли супурар,
"Умринг узоқ бўлсин!" — дуо қилар ер.
Эшик олдига ҳам қарар, сув сепар,
"Бахтли бўлгин, қизим!" — ҳар йўловчи дер...

Яқинда Муфти ҳазратлари Ҳадиси шарифдан бир ривоят айтиб дедилар: кунлардан бир кун пайғамбаримиз Муҳаммад саллаллоҳу алайҳи вассаллам Абубакр Сиддиққа мурожаат этиб, ундан бир қисм бойлигини ғариб-гураболарга садақа этишини сўрабдилар. Абубакр Сиддиқ бутун йиққан бойлигини камбағалларга бахшида этибди. Кейинчалик пайғамбаримиз буни эшитиб, ундан сўрабдилар: "Эй, Абубакр мен сендан бир қисм бойлигингни сўраган эдим, нечун сен ҳамма бойлигингни бериб юбординг? Энди бола-чақалорингга нима қолади?" дебдилар. Шунда Абубакр Сиддиқ жавоб қилибди: "Эй, Расулуллоҳ, мен фарзандларим юрагида Оллоҳга ва сенга меҳру садоқат қолдирдим. Бундан улуғ бойлик борми" деган эканлар.

Қалби бой улуғ халқ ўз ноибларини шараф билан сайлаб олади, қалби бой халқнинг турмуш ҳаёти ҳам тезда фаровон бўлади, қалби бой адибу шоиру шуароларнинг ҳам қаламига куч кириб, иншоолло она тили, она адабиёти намуналари қўлдан қўлга ўтади.

Хорижликлар нигоҳида

ХАЛҚ ОРЗУ-УМИДИ МУЖАССАМ

Бу йилги илк демократик сайловлар арафасида биз шаҳримизда фаолият кўрсатаётган хорижий давлатларнинг элчи ва ишончли вакиллари билан мулоқотда бўлдик. Қуйида уларнинг Ўзбекистондаги сайловлар хусусидаги фикр-мулоҳазалари билан танишасиз.

Делип МЕХТА,
Ҳиндистон Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси:

— Мустақил Ўзбекистон Республикаси ўз парламентини сайлаётганлиги унинг сиёсий ҳаётида муҳим ўзгариш содир бўлганлигидан далолат беради. Бор-йўғи бундан уч йил муқаддам Ўзбекистон ягона партиявий маъмурий-буйруқбозликка асосланган тузум шароитида яшарди. Қисқа вақт ичида у эркин ва очиқ сайловларни ўтказишга эришгани Ўзбекистон халқида ҳам, демократик мамлакатларда яшовчи халқларда ҳам зўр қониқиш ҳиссини уйғотади.

Маълумки, Ҳиндистон демократик тамойилларга асосланган мамлакат ҳисобланади. Сизнинг мамлакатингиз раҳбариятининг майлига кўра Олий Мажлисга сайловлар бошқа мамлакатлардан келган кузатувчилар иштирокида ўтказилмоқда. Ҳиндистоннинг Тошкентдаги элчихонасидан ҳам кузатувчилар таклиф қилинган. Умид қиламизки, янги парламент республика аҳолисининг орзу-умидларини ўзида тўлалигича мужассамлантиради. Бўлажак парламент Ўзбекистон халқининг барча қатламлари вакиллари — сиёсатдонлар, ҳуқуқшунослар, академик, журналистлар ва бошқа касб эгаларидан иборат бўлиши буни тасдиқлайди. Атрофлича муҳокама қилинган турли фикрлар ифодаси эса мамлакатингиз сиёсий тизимининг очиқ ва демократик бўлишига катта ҳисса бўлиб қўшилади.

Гуань ХЕНЬГУАН,
Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси:

— Маълумки, 25 декабрь — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва маҳаллий кенгашларга сайловлар куни. Мен ўйлайманки, бу сайлов чин демократик тарзда ўтказилади. Бу кун мустақил Ўзбекистон халқи учун муҳим бир сиёсий воқеа бўлиб ҳисобланади. Ҳозир бутун Ўзбекистон халқи сайловларни муваффақиятли ўтказиш учун пухта тайёргарлик кўраётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Ҳамма сайлов участкаларида фуқаролар бўлғуси халқ депутатлари билан учрашувлар ва суҳбатлар ўтказмоқдалар. Мен шуни таъкидламоқчиманки, ҳозир Ўзбекистонда тинч, осойишта ва муқим вазият ҳукм сурмоқда. Ўзбекистон халқи тинч, яхши ҳаёт кечирмоқдалар. Ўзбекистон тарихида илк бор кўппартиявийлик асосида сайлов ўтказилмоқчи. Шундан хулоса қилиш мумкинки, мустақил Ўзбекистоннинг янги Конституцияси амалда жорий қилинмоқда. Мамлакатнинг барча халқлари тенг ҳуқуқли. Улар ўз ҳуқуқий давлатининг ҳақиқий хўжайини бўлишади. Ўзбекистондаги ҳар бир миллат биргаликда энг лаёқатли халқ депутатларини сайлайдилар. Мен ўйлайманки, бу —демократик жамият қуришнинг асоси бўлиб қолади.

Абдулғани Муҳаммад АБДУЛҒАНИ,
Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги муваққат ишлар вакили:

— Ўзбекистон ҳозирги пайтда бозор иқтисоди ва демократик жамият барпо қилишда ўзига хос аниқ режали, ҳар жиҳатлари мукаммал ўрганилган йўлда собит қадамлар билан бормоқда. Бу борада кўплаб ютуқларга эришилдики, улар таҳсинга сазовордир. Мен ўзим Ўзбекистон Конституцияси билан яқиндан танишиб, уни чуқур ўрганганман. Биз уни араб тилига ҳам таржима қилдик. Менда шундай қатъий фикр пайдо бўлдики, Конституцияда демократик тамойилларга амал қилинган бўлиб, инсон ҳуқуқини эҳтиром қилиш, кўппартиявийлик, парламент, бозор иқтисодига асосланган жамият барпо этиш каби муҳим масалалар ўз аксини топган. Мен бу ерда бир холис кузатувчи сифатида айтишим мумкинки, Ўзбекистон бу борада катта тажрибага эга бўлиб, ўзи тутган йўлдан оғишмай олға интилмоқда.

Ўзбекистонда бўлажак сайловларда икки партия янги парламентга ўзининг ишончли вакилларининг номзодини берган. Уларнинг бири Халқ демократик партияси бўлса, иккинчиси "Ватан тараққиёти" партиясидир. Сайловчилар ўзлари танлаган номзодларни тўла эркинлик асосида сайлаш ҳуқуқларига эгадирлар. Номзодлар эса сайловолди ҳаракатларини тенг ҳуқуқли равишда олиб бормоқдалар. Мен аниқ ишонаманки, янги сайланадиган парламент дўст ўзбек халқининг иродасини ифода этувчи Олий ҳокимият органи бўлади. Буларнинг ҳаммаси сайловнинг демократик тамойиллар асосида бўлиб ўтишини таъминлайди. Аминманки, янги парламентнинг аъзолари Ватанга, халққа хизмат қилишдек шарафли бурчни адо этишда катта зафарларга эришадилар. Уларнинг ўзбек халқи олдида масъулиятлари каттадир. Мен Ўзбекистоннинг бўлажак парламентининг демократик жамият барпо қилишдаги саъй-ҳаракатларига муваффақиятлар, омад тилаб қоламан.

Машҳура МИРЗАМУҲАМЕДОВА ва Ғофур ЖАМОЛОВлар ёзиб олишди.

ЮРТИМИЗ ТАРИХИНИНГ ЯНГИ САҲИФАСИ

25 декабрь — сайловлар куни

...Янги сайлов кўппартиялик асосида, жамиятдаги барча сиёсий кучлар, ижтимоий табақаларнинг кенг иштирокида, халқаро ташкилотларнинг кузатуви билан, ҳақиқий демократик тарзда ўтишига шак-шубҳа йўқ.

Ислом КАРИМОВ.

Яккасарой туманидаги 72-мактаб-лицейда жойлашган 633-сайлов участкаси аъзолари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва маҳаллий кенгашларга ўтказиладиган сайловларга пухта тайёргарлик билан келдилар. Бу ерда сайловолди ишлари ҳар томонлама намунали ташкил этилди. Индинга сайлов участкасига келадиган кишилар халқимизнинг муносиб фарзандлари учун овоз берадилар. Диққатингизга ҳавола этилаётган суратларда сайлов участкаси жонкуярларининг сўнгги тайёргарлик ишлари тасвирга туширилган.

Козим Ўлмасов олган суратлар.

Сўз — сайловчиларга

ҚОНУН ИЖОДКОРЛАРИ

Холида Турсунова,
Тошкент шаҳар ижтимоий таъминот бошқармаси бошлиғи:

— Фуқароларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш Президентимиз ва ҳукуматимиз сиёсатининг асосий тамойилларидан. Бу нарса Конституциямизда кафолатланган бўлиб, қатор Қонунларда ўз ёркин ифодасини топган.

Ижтимоий-таъминот соҳаси ходимлари Президентимиз ва ҳукуматимизнинг фуқароларни, ёрдамга муҳтож кишиларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш соҳасида қабул қилган фармонлари ва ҳукумат қарорларини амалга оширишга интилмоқдалар.

Умид қиламизки, ҳукуматимизнинг энг олий қонун чиқарувчи органи бўлмиш Олий Мажлис депутатлари — қонун ижодкорлари ўз фаолиятларида фуқароларни ижтимоий ҳимоялаш масалаларига алоҳида эътибор қаратадилар, бу борада пишиқ, пухта, бозор иқтисодиёти қийинчиликларини юмшатадиган қонунлар ишлаб чиқарадилар, республикамизнинг ривожланган давлатлар қаторидан ўрин олишига муносиб ҳисса қўшадилар.

ФАХРЛАНАМАН

Андрей Тожибоев,
Тошкент ҳарбий умумқўшин командирлар билим юрти курсанти:

— Бу йил биринчи марта сайловларда қатнашаман. Мустақил республикамиз Олий Мажлиси депутатлигига номзодлар учун овоз бераётганимдан бахтиёрман.

Яна шунинг учун ҳам бахтлиманки, ўз севган касбимни эгалламоқдаман. Жонажон ўлкамиз сарҳадларининг даҳлсизлигини сақлашга ўз ҳиссамни қўшиш учун чегара қўшинларида — заставада хизмат қилмоқчиман. Ўз қўл остимдагиларни она Ватанимизнинг ҳақиқий пос-бонлари қилиб тарбиялашга ҳисса қўшиш ниятидаман.

Мен давлатимизнинг олий органи депутатлигига номзодлар учун овоз берар эканман, юртимизда тинчлик, осойишталик барқарор бўлишига бўлажак депутатлар ҳам ўз ҳиссаларини қўшишларига ишонаман.

ДАДИЛ ҚАДАМ

Абдурасул Зиёев,
уруш ва меҳнат фахрийси:

— Ёшим 70 дан ошди. Ҳаётим давомида жуда кўп сайловларни кўрганман. Лекин бу галги сайловлар қалбимда ўзгача фахр ва ғурур уйғотмоқда. Ахир қувонмай бўладими! 3 йил. Тарих учун жуда қисқа муддат. Ана шу вақт ичида республикамиз ҳаётида асрларга татигулик ўзгаришлар рўй берди. Ўзбекистон ўз тақдирини ўз қўлига олди. У ўзининг давлат рамзларига эга бўлди. Асосий Қонунимиз — давлатимизнинг ҳуқуқий пойдевори бўлган Конституциямиз қабул қилинди. Ўзбекистон кўплаб халқаро ташкилотларга аъзо бўлди. У жаҳон ҳамжамиятида ўз муносиб ўрнига эга бўлиш учун келажак сари дадил қадам босмоқда. Пойтахтимизда кўплаб элчихоналар очилди. Хуллас, мамлакатимизни дунё танимоқда.

Эндиликда Республикамиз ўз қонун чиқарувчи органи — ҳақиқий парламентига эга бўлади. Депутатликка номзодлари кўрсатилган халқ вакиллари орасида ҳуқуқшунослар, иқтисодчилар, олимлар ва бошқа соҳа кишилари борлиги айниқса муҳим.

Ҳеч шубҳа йўққи, биз сайлаётган парламентимиз халқимизнинг энг эзгу орзу-умидларини рўёбга чиқаришга муносиб ҳисса қўшади. Республика Президенти ва ҳукуматимизнинг ташқи ва ички сиёсатини амалга оширишда асосий таянч бўлиб хизмат қилади.

ҲАР СОҲАНИНГ ЎЗ УСТАСИ БЎЛСИН

Ҳотам Раҳматов,
Чкалов номидаги Тошкент авиасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси:

— Сайлов округимиздан кўрсатилган номзодлар билан бўлган учрашувларда ҳаммаларининг режалари билан танишиб чиқдик. Ахир, энг муносиб кишиларни сайлашимиз керак-да. Умуман олганда, ҳаммаларининг ҳам дастурлари дуруст. Ҳозир бир нарса эсимга тушди: собиқ Иттифоқ даврида, биринчи марта сайловларда қатнашганимда бундай учрашувлар-у танишувлар ҳам бўлмаганди. Ростини айтсам, сайлов қутисига бюллетенларни ташлаб кетаверганмиз... Худога шукр, ҳозир ўз эркимиз, ихтиёримиз қўлимизда. Мен ҳозирдан кимга овоз беришимни аниқлаб қўйдим. Кимга, — дейсизми? — Бу ҳозирча сир.

Участкаларда иш қизғин

НОМЗОДЛАР — МАҲАЛЛА ФАРЗАНДЛАРИ

Бугунги кунда шаҳримизни кезсангиз, жуда кўплаб жойларда намунали ташкил этилган сайлов участкалари, кўринарли жойларга осиғлиқ сайловга оид маълумотлар, номзодларнинг суратлари ва таржимаи ҳолларига кўзингиз тушади. Бундай участкалар фаолиятига яқинроқ назар ташаласак, хўш, бу ерда нималарни кўриш, қандай ўзгариш ва янгиликларни кузатиш мумкин? Ана шу мақсадда биз Юнусобод туманидаги 28-Чинобод сайлов округига қарашли 618-сайлов участкасига ташриф буюрдик. Ва ҳақиқатан ҳам, бўлажак сайловларнинг янгича руҳи ва одамларнинг унга бўлган кўтаринки муносабатларининг гувоҳи бўлдик. Ушбу сайлов участкаси Тошкент асбобсозлик заводи чойхонасининг биринчи қаватига жойлашган. Энг аввало диққатингизни бу ердаги озодалик ва шинамлик, деворлардаги сайловга оид турли-туман маълумотлар ўзига тортади.

— Сайловларга тайёргарлик кўришда заводимиз маъмуриятининг ёрдами катта бўлаяпти, — дейди сайлов комиссияси раисининг ўринбосари Валерий Чалих. — Мана, кўриб турганингиздек, бу ерда сайловчиларга етарли қулайликлар яратилган. Республика Олий Мажлиси ва халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутатлигига номзодлар билан учрашувлар ташкил қилинди. Сайловчиларнинг истакларига кўра, "Маҳалла муаммоси", "Маҳалладаги кам таъминланган оилалар рўйхати" дафтарларини тутиб, ҳар ким ўз таклиф ва мулоҳазаларини бунда битиш ҳуқуқига эгадирлар. Бундан ташқари бу участка бўйича сайловга биринчи марта қатнашаётган сайловчилар рўйхатини ҳам тузиб, улар билан алоҳида суҳбат ва савол-жавоблар ўтказдик.

Биз сайловчиларнинг фикрлари билан ҳам қизиқиб, шу ерда ҳозир бўлган маҳалла аъзоларини суҳбатга тортдик:

— Шу заводда 1948 йилдан бери ишлайман, — деди ўзини Собир Исмоилов деб таништирган киши, — кўп сайловларнинг гувоҳи бўлганман, аммо ҳеч қачон бу галгидек қизиқиш билан қарамаганман. Нега? Чунки, бу мустақил давлатимизнинг энг биринчи сайловлари, энди ҳеч ким "тепамиздан" туриб бизга "йўл-йўриқ" кўрсатаётгани ёки буюраётгани йўқ. Мана шу номзодликка тавсия қилинган кишилар ҳам шу Ватан, шу маҳаллаларда улғайишган, бундан кейин ҳам албатта, маҳаллаларимизга катта ёрдамлари тегади, деб ўйлаймиз.

Саидбилол Ғуломов маҳалла фаоли, 6-цехда 1953 йилдан буён фрезерчи бўлиб ишлайди:

— Участкамизда сайловларга тайёргарлик бу йил ҳар йилгидан ҳам қизғин бўлаяпти. Яқинда номзодлар билан учрашув бўлди. Уларнинг режалари, фикрлари бизга маъқул бўлди.

Ҳа, ким билан суҳбатлашманг, гап албатта сайлов мавзуига бориб тақалади. Бу соҳада ҳар ким табиийки, ўз фикри ва қарашларига эга. Бинобарин, бугунги сайловларимизнинг демократик ва кўппартиявийлик асосида ўтаётганлиги бунга тўлиқ асос яратган.

Беҳзод ХАЛИЛОВ.

ЭРТАНГИ ОҚ ТОНГГА БЕРАМАН ОВОЗ

Элим деб, юртим деб ёниб яшаган,
Асалариларга жуда ўхшаган,
Топган-тутганини халққа ташлаган,
Фидойи инсонга бераман овоз.
Ҳаёт курашишдан иборат ҳарвақт,
Курашиб топилар ҳар қувонч, ҳар бахт,
Бахтимни кафтимда қилиб қўйган нақд
Инсофу иймонга бераман овоз.
Овозга қўйилар пешона терим,
Дилимдан томчилаб қуйилган шеърим,
Дала, тонг, боғ-роғим, муқаддас ерим,
Тип-тиниқ осмонга бераман овоз.
Тинчлик-омонликда яшаркан элим,
Қайга узатсам ҳам етади қўлим,
Дўстликни мадҳ этиб куйлайди тилим,
Марду қаҳрамонга бераман овоз.
Меҳмондўст халқим бор, дастурхоним бут,
Қўлимни узатдим, қани қўлинг тут.
Мени истиқлолнинг бекатида кут.
Пок ният, туз-нонга бераман овоз.
Ўзбегим орли халқ, ориятли халқ,
Эзгулик бобида доимо у ҳақ.
Юртимни нур тўла эртасига боқ
Ҳалол шараф-шонга бераман овоз.
Қуёш уйқусидан барвақт турганча,
Ҳар уй — хонадонга кириб юрганча,
Ўткинчи кунларни ортга сурганча —
Умидли ҳар онга бераман овоз.
Ҳамма ҳам яшайди бир ишонч билан,
Бир ташвиш билану бир қувонч билан,
Оқибат, садоқат ва суянч билан,
Эртанги оқ тонгга бераман овоз.
Суянган тоғимсиз, азиз кишилар,
Сизлар бор, ҳар мушкул осон эшилар,
Гар олам бизларга омонлик тилар,
Мен Ўзбекистонга бераман овоз!

ТЎЛҚИН.

Маданиятимиз тарихини варақласак, буюк ва нодир истъдодларнинг кўплигидан, улар ижодининг серқирралигидан ҳайратга тушамиз. Мулла Тўйчи Тошмуҳамедов "Қаро кўзим"ни, Леви Бобохонов "Бухоро ироғи"ни, "Чавандози наво"ни ижро этганда унинг замондошлари қанчалар ларзага тушган экан.

Шу буюк санъаткорлар занжирида қадим ва навқирон Хўжанд фарзанди, танбурининг садоси кўкни, овозининг кучи тошни ёрган Содирхон ҳофиз ҳам бор. Афсуски бизнинг авлод, яъни бизнинг ёшдагилар унинг овозини эшитмаганмиз, ўзини кўриш эса насиб қилмаган. Айтишларича Содирхон ҳофиз агар дилдан жўшиб куйласа тулпор отлар чопишдан, оқар сувлар оқишдан тўхтар экан.

Яхшиямки хотира бор. Бўлмаса жуда ҳам кўп улуғ сиймолар унут бўлиб кетарди. Бугунги дилкаш суҳбат учун аввало Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин Тўхтасиновдан миннатдор бўлишим керак.

Бир асар тарихи

"СОДИРХОН УШШОҒИ"

— Раҳматли Мукаррама опа билан Марғилонга борган эдик, деб хотирлайди Салоҳиддин ака. — Концертлардан кейин Марғилон боғида зиёфат бўлди. Юсуфжон қизиқ зиёфат берди. Охунжон қизиқ ҳам, машҳур ҳофиз Жўрахон Султонов ҳам шу ерда. Юсуфжон аканинг ўғиллари Зайнобиддин ака қозон бошида. Гапдан гап чиқиб:

— Ошни ким дамлайди? — деб қолишди.

Ҳамма худди келишиб олгандек:

— Мана, Салоҳиддин, деб мени кўрсатди.

— Хўп бўлади, — дедим. Туриб қозон бошига бораётганимда Юсуфжон қизиқ гап қотди:

— Салоҳиддин, отанг шовлани яхши кўрарди, жуда юмшатиб юборма, куйдириб ҳам юборма, новвотранг бўлсин.

Қозон бошига бир бориб келганимда Жўрах[illegible] ака гапираётувди. "Содирхон", "Содирхон ушшоғи" дегани бир неча бор қулоғимга кирди. Сабзи-пиёзни босиб, ошнинг зирвагини қайнатиб келсам Юсуфжон қизиқ гап бошлаган экан.

— Бир гап айтсам сизларга. Содирхон қандайлигини билиб оласизлар. Инқилобдан олдинги йилларда Асаканинг Чўнтак деган хушманзара, баҳаво жойида бир ўзига тўқ бойвачча юртга тўй берибди. Тўйда камина, Тўйчи ҳофиз, Эрка қоридан тортиб Исфарадан Содирхонгача номдор ҳофизларнинг барчаси борибди.

Бойвачча ҳам танти экан икки ҳовлини бирлаштириб, катта жой қилибди. Дошқозонларда ош дамланиб, шўрвалар бижирлабди. Шу десангиз, етти кун тўй бўлибди. Фақат Содирхондан дарак бўлмабди, холос.

Каминанинг илтимоси билан Исфарага, Содирхон ҳофизнинг уйига чопар бориб келибди. Уйидаги аҳли аёли "Уйдан чиқиб кетганига уч кун бўлди" дейишибди.

Хуллас, тўй бўлиб ўтибди. Қариндош-уруғлар бир уйга йиғилиб, тўй таассуротларини муҳокама қилиб ўтиришганда, хизматкор кириб келибди:

— Бой ота, эшик тагида бир одам турибди. Қўлига бир ёғочни латтага ўраб, кўтариб олган. Киришга рухсат сўраяпти.

Уй эгаси бойвачча бундоқ ўйлаб қараса Содирхон ҳофизга ўхшайди:

— Чиқиб айт, — дебди бойвачча, — тўй тамом бўлди, қишлоғига кетаверсин.

Хизматкор кўча эшикка чиқиб, сўрабди:

— Содирхонмисиз?

— Ҳа, шундоқ.

— Хўжайин айтдилар, кетаверар экансиз. Тўй тугабди. Қуруқ кетманг, бир зоғора ноним бор, ярмини сизга берай, ярмини ўзимга олиб қолай.

— Кириб сўранг, — дебди Содирхон. — Исфарадан шу ерга пиёда келдим. Битта ашула айтиб кетай.

— Айтса, айтсин, — сал юмшабди бойвачча, — битта патнис, чой ҳам чиқариб қўй.

Хизматкор бойвачча айтгандек қилибди. Содирхон танбурини авж пардада созлабди. Қўшиқни жуда баланд пардадан бошлабди:

Бо як карашма Зулайҳо, мани дили моро...

Содирхон қўшиқни шунчалар дил-дилдан айтар эканки, авжига борганда ундан шаррос тер қуюлиб кетибди. Ичкарида ўтирганлар тоқат қилолмай, ташқарига отилибдилар.

— Тўхтат! — дебди бойвачча. Кейин Содирхонга эгилиб ундан кечирим сўрабди. Қараса, азбаройи тер кўп чиққанидан ҳофизнинг тўнларидан ҳовур кўтарилиб турганмиш.

— Одамларни қайтар, — буюрибди бойвачча, — тўйни бошқатдан бошлаймиз.

Кейин ҳофизга бош-оёқ сарпо кийгизибди. Тўй яна қайтадан бошланибди.

... Мукаррама опанинг, Жўрахон аканинг, Бахтиёр Йўлдошеву Иброҳимжон Исҳоқовнинг кўзларидан дув-дув ёш оқиб кетяпти.

— Содирхондек ҳофизнинг қайта дунёга келиши қийин, — сўзига якун ясади Юсуфжон қизиқ.

Чиндан ҳам шундай. Содирхонни кўрган, у билан бир пиёла чой ичганлар бугун орамизда йўқ. Мамат бува, Ҳайдар қори, Беркинбой ака, Расул қорилар ҳам баланд эдилар-да. Лекин Содирхон ҳофиз жуда баланд эди. Балки ҳофизга бўлган халқ меҳру муҳаббати сифатида у айтган қўшиқ "Содирхон ушшоғи" бўлиб қолгандир.

ЎЗБЕКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ МАЛОҲАТ ДАДАБОЕВА БИЛАН ДИЙДОРЛАШУВ

— Содирхон ҳофиз ҳақида сўраяпсизми? У киши менинг бобом бўладилар.

— Йўғ-эй!

— Ҳа, чиндан. Афсуски мен у кишини яхши билмайман. 1931 йилда қазо қилган эканлар.

— Демак, кўрмагансиз?

— Йўқ, кўрмаганман. Лекин онам раҳматлик доимо: "Шундоқ Содирхоннинг овози тупроққа қоришиб кетган" дер эдилар. Ажойиб, зўр ҳофиз бўлган эканлар.

— Сизда суратлари бор бўлса керак, деб ўйловдим...

— Содирхон бобомнинг суратлари, танбурлари, бошқа буюмлари Хўжанддаги ўлкашунослик музейида бор. Зиён-заҳмат етмаган, шундайлича турибди. Айтганча, Жўрахон Султонов бор-ку, ҳофизимиз, ўша киши бобомга шогирд бўлганлар бир муддат. Аттанг, раҳматли бўлиб кетганлар-да.

— Содирхон ҳақида бошқа ҳеч ким билмайдими?

— Билса ҳам атоқли ҳофиз Маъруфхўжа Баҳодиров билар...

САЛОҲИДДИН ТЎХТАСИНОВ ҲИКОЯСИНИНГ ДАВОМИ

— Хўжандда ёзги театрда концерт берганимиз ёдимда. Ўшанда Жўрахон Султонов, Маъмуржон Узоқовлар ҳам бор эди. Ёзги театрдаги ўриндиқлар олиб чиқилиб, палос солинган. Одамлар зич. Уч-тўрт минг томошабин бор бўлса керак. Концерт жуда яхши давом этяпти. Бир маҳал бир отахон ўрнидан турди.

— Жўрахон, сизга бир сўз айтсам майлими?

— Бажонидил.

— Сизнинг концертингизга катта умидлар билан келдим. Биласиз, Содирхон деган катта ҳофиз ўтган. Шу одамнинг қўшиғини айтиб бера оласизми?

Жўрахон ака бир нарса демади. Хуллас, шу куни "Содирхон ушшоғи" ижро этилди. Ашула тугади. Бутун зал жимжит. Ҳаммамиздан тер чиқиб кетди. Бояги чол ўрнидан туриб:

— Худога шукр, Содирхон бизларга шундоқ ҳофизларни ташлаб кетган экан, балли сизларга! — деб дуо қилди.

Шундан кейин одамлар гуриллаб дуога қўл очди. Ўзиям беш-олти дақиқа қарсак чалинди-ёв.

"Содирхон ушшоғи" беусул айтилади. "Содирхон ушшоғи" роҳатларнинг роҳати, пардаларнинг энг авжидир.

"Содирхон ушшоғи" ҳақида излаб топганим ҳозирча шу. Лекин насиб этса бу зоти боборақот, ажойиб ҳофиз ҳақида, у айтган "Ушшоқ" ҳақида янги гаплар, албатта, топилади. Ўшанда оқшомхонларимиз билан яна учрашамиз.

Темур УБАЙДУЛЛО.

Туйғулар

ГЎЗАЛЛИК

Улар учрашишди.

Қизнинг юзларига сепкил тошган, бўйра-бўйра сочларини чиройли кўринсин деб ҳурпайтириб олганди. Айтарлик ҳусну малоҳати бўлмаса ҳам, йигит қизга тўймай тикиларди.

Йигитнинг костюмининг тугмалари очиқ, бўйинбоғи ҳам телбатескари, қотмадан келган. Лекин шу топда қизнинг кўзига у Рустами достон келбатли кўринарди. Дарахтлар сал аччиқроқ шамолда дийдирар, булутли осмондан ора-сира қор учқунлаб қоларди. Гўёки осмон ҳам чиройли кўриниш учун юпунроқ кийинган икковлонга шафқат қилаётгандек эди. Қиш бошланган бўлса ҳам уларнинг назарида анҳор соҳилларида баҳор барқ уриб тургандек эди.

О, сен муҳаббат, севишган юракларни бир-бирига боғлайсану бутун мавжудотни кўзларига гўзал қилиб қўясан. Юраклардаги олов шунчалар ҳароратли бўладими, қиш ҳам баҳорга айланиб кетади.

Сувларидан ҳовур кўтарилиб турган анҳор соҳилида йигит-қиздан бўлак ҳеч ким йўқ. Йигит қизнинг юзларига қараб-қараб қўярди.

— Юзимда нима бор экан? — ярим гина, ярим ноз билан сўради қиз.

— Сепкилларингизнинг ҳаммасидан битта.., — йигит ютинди. Ўзининг журъатидан ўзи ҳайрон бўлди.

— Нима битта? — Қиз йигит нима демоқчи бўлганини сезган бўлса ҳам ўсмоқчилаб сўради.

— Ҳаммасидан биттаси жуда чирой и. Лабингизнинг устидаги, — йигит яна ютинди.

— Ўзи шунақа чиройли, — қиз жиндак ғамза билан жавоб қайтарди.

Улкан чинордаги қолган-қутган япроқлар ожизгина парвоз қилиб ерга тушарди. Шамолга бу етмагандек ерда ётган япроқларни ҳали у ёққа, ҳали бу ёққа судрарди. Қиз тўхтади. Япроқнинг осмондаги парвозини кузатди.

— Жамики мавжудот борки ерга содиқ-а? — деди у хаёлчан, — мана буни чин муҳаббат, асл вафо деса бўлади. Йигит оҳиста қизнинг қўлини ушлади.

— Дунёдаги асл гўзаллик нимада, биласизми?

— Биламан, — дегандек мавжланарди анҳорнинг сувлари.

— Биламан, — дегандек бўларди ўйноқи шамол.

— Биламан, — дегандек бўларди ерга бош қўяётган япроқ.

— Биламан, — дегандек урарди қизнинг юраги.

— Вафодорликдан ҳам ортиқ гўзаллик бўлармикан дунёда.

Ғолиб МИРЗО.

Ёдномалар

КИМ ҚИЛСА ЭЛИГА ЯХШИЛИК ИНЪОМ...

Шундай инсонлар бўладики, уларга барҳаётлик сўзи ҳар жиҳатдан мос келади. Улар жисман орамизда йўқ бўлса ҳам, ҳар лаҳза олижаноб фазилатларини эслаб тилга оламиз, хотирлаймиз. Бундай инсонлар ўзларининг эзгу ишлари билан, шогирдлари, ёру биродарлари, қавму қариндошлари қалбида, таъбир жоиз бўлса, абадий яшайдилар. Ўтган куни 70 ёшлигини хотирлаганимиз таниқли драматург, атоқли олим Турсун Собиров шундай инсонлар тоифасидан эди.

Турсун Собировнинг ҳаётда қандай яшагани, маҳалла-кўй, аҳли илм орасида қанчалар иззат-ҳурматга эга бўлганини, у кишининг хотираси учун берилган наҳорги ошга, табаррук хонадонга ташриф буюрганда яна бир карра кўриб амин бўлдик. Кексаю ёш Турсун Собировнинг бирон-бир фазилатини эслаб, ёдга олдилар.

Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик драма театрига Турсун Собировнинг 70 йиллигини хотирлаш учун 21 декабрь оқшомда йиғилганлар ўзларининг дил сўзлари билан адиб руҳини шод этдилар. Сўзга чиққан қаламкашлар, олимлар, шогирдлар Турсун Собиров меҳрибон ота, зукко устоз, содиқ дўст, талантли драматург, заҳматкаш олим эканлигини эътироф этдилар.

Шу куни республикамизнинг таниқли хонандалари ижросида янграган эзгулик, Ватанга муҳаббат, садоқат ҳақидаги қўшиқлар хотира кечасини безади.

"Яшашнинг қадрига етолса одам", "Ким қилса элига яхшилик инъом", деб ёзган эди Турсун Собиров. Бутун умрини яхшиликка, эл хизматига бахш этган адиб ва олим ҳамиша дилларимизда барҳаёт қолади.

БАРҲАЁТ ЎЗИНГИЗ

ТУРСУН СОБИРОВНИНГ ХОТИРАСИГА

**Вужудимда титроқ, қалбим нолакор,
Оғирдир жудолик, дилим эзади.
Тўсат бу айрилиқ йиғлатади зор
Қайноқ кўз ёшларим юзим кезади...**

**Қаҳратон аёзнинг қаҳридай қаттиқ
Ажал қачон олган ахир раҳмига!
Фарзандлар кўксига санчилган бу тиғ
Алам қўшди дилнинг аччиқ захмига.**

**Мунис ҳамдамингиз — Раҳбархон ая —
Фарёдидан осмон — титради беун.
Сокин ташлаб ўшал ижодхонани
Бақо гулшанига кетдингиз букун.**

**Фарзандлар дилида қолди сўнгги роз,
Изтироб бир жаҳон, эгилганди бош.
Кенжангиз Сарваржон одимлар ғоз-ғоз
Билмасди, билмасди сўнганин қуёш.**

**Сурайё,Муҳайё, Дилбару Раъно
Отамлаб инградди, топмайин нажот.
Ёлғиз таскин берар мангулигингиз,
Ёлғиз таскин берар сиз қилган ижод.**

**"Қайдасан ҳаёт?" ҳам буюк бир асар,
"Орзигул" қалбларни этганди асир.
Инсонларга бериб абадий самар,
"Уч баҳодир" бизга бўлганди манзур.**

**"Замон садоси"дек ўтказиб ниҳол,
Мангуга пирларни этдингиз эъзоз.
Ўзингиз, номингиз қолди барҳаёт,
Кундан кун жаранглар, жаранглар мумтоз.**

**"Шоир ўлмас" — дея қилгандек хитоб,
Узоқ уфқларни кўрган кўзингиз.
Демак, сиз абадий сўнмас бир офтоб,
Барҳаёт ўзингиз, ҳаёт сўзингиз!**

**Баҳодир СОБИТ,
шоир, Қозоғистон
Журналистлар уюшмаси аъзоси.**

Қизлар сирлашганда.

Равиль Альбеков сурат- лавҳаси.

Тарих тилга кирганда

ИСТАНБУЛДАГИ УЛУҒБЕК ҚУТИСИ

Буюк аллома, юлдузлар илмининг султони Мирзо Улуғбекнинг фожиали ўлимидан сўнг Самарқанд осмонини кўп йиллар давомида жаҳолат булутлари қоплаб олди. Аллома жам этган олимлар, санъаткорлар анжумани тезда тарқаб кетди, илм-фан, санъат фидойилари қувғинга тушди. Тазйиқ ва таҳқирларга чидай олмаган зиёлилар ватанни тарк этишга мажбур бўлишди. Улар Ҳиндистон, Туркия, араб мамлакатларида паноҳ топа бошлашди.

Улуғбекнинг шогирди Али Қушчи ҳам тақдир тақозоси билан Хуросон ва Эронда бир қанча вақт сарсон-саргардонликда юрди. Кейинчалик Истанбулда муқим бўлиб қолди. Ае-София мадрасасининг бош мударриси лавозимида хизмат қилди. Қуёш соати ясаб, мадрасага ўрнатган Али Қушчи 1474 йил Истанбулда вафот этди. Ўша пайтларда машҳур олим Қозизода Румийнинг набираси Мирам Чалабий ҳам астроном сифатида Туркияда обрў қозонган эди.

Маълумки, олим учун энг қимматбаҳо нарса — китобдир. Самарқанддан қувилганлар ўзлари билан китоблар олиб кетишган эди. Мирзо Улуғбекнинг "Зижи Кўрагоний", "Улус арбаи Чингизи" китоблари Истанбулга Али Қушчи тўрвасида келган бўлса ажабмас.

Тарихдан маълумки, қадимги кутубхоналарда китоблар махсус сандиқларда сақланган. Бундан бир неча йил муқаддам турк олими, Истанбулдаги нафис санъат академиясининг меъмория ва шаҳарсозлик тарихи ўқитувчиси Жалол Асад Арсевеннинг француз тилида чоп этилган Турк безак санъати ҳақидаги китоби билан танишар эканмиз, чиройли, бежирим қути суратини кўриб қолдик. Муаллифнинг таърифига кўра бу қути XV асрда Улуғбек Кўрагон хонадонига мансуб бўлиб, ўймакор нақш ичида алломанинг номи кўрсатилган экан. У ноёб ва нафис санъат намунаси экани кўриниб турибди.

Қути Истанбулдаги Тўпқопу музейида сақланмоқда. У кўринишидан анча шинам, пишиқ ва мустаҳкам, бўйи 31, эни 20, баландлиги 18 сантиметр. Сандал дарахтидан ясалган бу ноёб буюмнинг бурчаклари қўшимча равишда тилло қуббали гулмих билан мустаҳкамланган. Ўртадаги қопқоғи билан боғланган серҳалқа зулфини шакли гулдор безакли. Юзаси ўймакор нақш билан пардозланган. У Самарқанд меъморий ёдгорлигига хос майда ўсимликсимон ислимий орнамент усулида катта маҳорат билан ишланган. Ислимий шаклининг жуда чиройли композициясида анъанавий банд, барг, шобарг, ғунча кабилар ўзаро моналд ва мутаносиб. Ўймакор нақш атрофи, айниқса, сандиқ қопқоғининг ҳошияси майда садаф қадама қатори билан безатилган

Улуғбек шахсига тегишли юксак санъат асари бўлган қутининг Туркия заминида топилиши ажабланарли эмас. Модомики, Али Қушчи Ае-София мадрасасининг бош мударриси сифатида ҳурмат қозонган экан, демак, Улуғбекка мансуб китоблар олимнинг ихтиёрида Самарқанддан турк тупроғига олиб кетилган. Кейинги изланишлар ёрдамида алломанинг шахси ва илмий фаолияти билан боғлиқ янги-янги тарихий маълумотлар топилишига ишонамиз. Хусусан, Ҳиндистон музейининг бирида Улуғбек шарафига ясалган, ҳошиясига байт битилган ажойиб чинни пиёла сақланиб қолганлиги фикримиз далилидир.

**Пўлат ЗОҲИДОВ,
архитектура фанлари доктори.**

Тадбиркорга омад ёр

ИШОНЧЛИ ҲАМКОРЛИК

Се[illegible]ели туманининг "Саноат худуд[illegible]да — иқтисодий ислоҳот[illegible]нинг ижобий натижалари намоён бўляпти. Бу ерда хилма-хил маҳсулотлар ишлаб чиқараётган, мулкчиликнинг турли шаклларига тааллуқли корхоналар кўпайиб боряпти. Шулардан бири "Новатор" ишлаб чиқариш фирмасидир.

... Кеч соат 8 бўлганига қарамай, бу ерда ишлар қизғин, бетўхтов маҳсулот тайёрланяпти. Чунки иш икки сменада ташкил этилган.

Корхона ҳудуди унчалик катта эмас. Бир ёқда хом ашёдан цехларда қисмлар қуйиляпти. Иккинчи томонда эса чиройли қутиларга жойланган, буюртмачиларга жўнатишга тахт қилиб қўйилган маҳсулотлар териб қўйилган.

Ишониш қийин, лекин кечагина ширкат сифатида иш бошлаган фирма бугунги кунда бутун МДҲ давлатларидаги "ВАЗ", "ГАЗ", "Москвич" автомобилларининг эҳтиёт қисмлари — поршенга бўлган талабнинг 25 фоизини таъминлаётир! Корхона Ўзбекистондан ташқари Ҳамдўстлик бошқа республикаларидаги ҳар тўрт енгил автомобилга поршень тайёрлаб беряпти. Бу эҳтиёт қисмга лотинча "Н" ҳарфи белгиси қўйиляпти.

Меҳнат жамоасини 250 нафар малакали мутахассис ва ишчилар ташкил этади. Чиқарилаётган маҳсулот эса дўкондагилардан икки баробар арзон. Шунинг учун ҳам "Новатор" фақатгина машҳур "ВАЗ"нинг эмас, балки Россия, Украина, Беларусь ва Қозоғистоннинг кўплаб машинасозлик корхоналари учун ишончли ҳамкорга айланиб қолган. Яқиндагина бу ерда ишлаб чиқарилган янги маҳсулот — "ВАЗ"-21083" автомобилига мўлжалланган поршенни тольяттилик мутахассислар энг яхши деб топдилар.

Корхона ширкатчилик ҳаракати бошланган илк даврда уч нафар тадбиркор, ғайратли муҳандисларнинг саъй-ҳаракатлари туфайли ташкил топган эди. Ўша 1988 йили олинган 1000 рубль қарз эвазига поршень қуядиган цех очишга бел боғланди.

Энг аввало, Тольяттидаги заводлар "эркосиз"га чиқарилаётган қуюв ускуналари арзон-гаровга сотиб олиниб, давлат корхонасининг ижарага олинган бўш цехига ўрнатилди. Худди шундай, вазифасини ўтаб бўлган бир жуфт дастгоҳ ҳам топилиб, дастлабки поршенлар ясалди: уларнинг сифати ҳали "аъло" даражада бўлмаса-да, истеъмолчилар бажонидил сотиб олишди. Чунки бу эҳтиёт қисмга бўлган талаб катта эди. Шундай қилиб, корхона қуввати муттасил ўсиб борди, собиқ Иттифоқнинг турли минтақаларидан хом ашё етказиб берувчилар ҳам топилди. Кейинги 6 йил ичида ускуналар бир неча бор янгиланди. Бу ҳар гал ҳам ишлаб чиқариш ва фойданинг ўсишига туртки бўлди. Шу ерда фирма хизматчиларининг ижтимоий шароити ҳақида ҳам гапириб ўтиш ўринли. Бу ерда ишчининг ўртача ойлик иш ҳақи 1200—1800 сўмни ташкил этади. "Новатор" жамоа аъзоларига икки маҳал бепул иссиқ овқат беради, транспортда кира ҳақини ҳам тўлайди.

— Корхонамизда ишлашни кўплар орзу қилишади, лекин бизнинг корхонамиз жиддий талабларимиз ҳам бор, — дейди фирманинг директори Александр Матвеев. — Энг аввало интизом қатъий ва ҳар ким ўз ишини пухта билиши ҳам зурур.

Кўпгина собиқ корхоналарда бўлгани каби бу ерда ҳам аввалги хўжалик алоқаларининг узилиши турли муаммоларни келтириб чиқарди. Фирма "Ўзавтосервис" акциядорлик жамияти таркибига киргач, яна чет бозорга чиқишига имконият яралди. Аммо бу пайтда "Новатор"нинг ўрнини бошқа "рақиб"лар эгаллаб бўлишган эди. Яна бошдан истеъмолчиларга йўл топишга тўғри келди.

Иқтисодий муаммолар туфайли "Новатор" йирик бирлашма — "Ўзиккиламчиранглимет" таркибига кирди. Бундай ҳамкорлик натижасида ишлар яна жадал юришиб кетди. Ҳозир йилига 23 турда 1 миллион донадан ошиқроқ поршень ясалмоқда. Давлат корхонаси билан яқиндан ҳамкорлик ўрнатиш ушбу хусусий фирма учун ишлаб чиқаришни кенгайтиришга қулай имкониятлар яратди. Янги йилдан бошлаб бу ерда "МАЗ", "Урал", "ЗИЛ", "Икарус" машиналари учун ҳам поршенлар қуйиш мўлжалланяпти.

— Ниятларимиз катта, — дейди фирма директори Александр Матвеев, — биз [illegible]ҳон бозорига чиқишни ҳам олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз. Кейинчалик эса моторларни ҳам тўлиғича шу ерда йиғиш ниятимиз йўқ эмас. Бизнингча ҳам, "Новатор" автозаводларнинг таъминотчиларидан бирига айланса ажаб эмас.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

Сиз суратда кўриб турган Умида Ибрагимова, Гулнора Тўхтабоева, Галина Вершновалар шаҳримиздаги "Юлдуз" ишлаб чиқариш бирлашмасининг энг илғор тикувчиларидан саналади. Дўст ва қадрдон бу дугоналар янги модадаги бирор буюмнинг яратилиш жараёнида ўргатиб, ўрганишади. Мана шу ҳамжиҳатлик улар томондан тикилаётган тайёр маҳсулотларнинг сифатлилигини таъминламоқда.

Козим Ўлмасов олган сурат.

МУСИҚА КЕЧАСИ

Шаҳримизда фаолият кўрсатаётган турли оммавий эстрада гуруҳларининг ҳар бири ўз ўрни, йўналиши, услуби ва мухлисларига эга. Бугунги кунда уларнинг ичида ёркин чақнаган бир истеъдод соҳибининг ҳам юлдузи борки, бу ном эстрада ихлосмандларига яхши таниш. У — замонавий мусиқалар бастакори ва ижрочиси Руслан Шариповдир. Бастакорнинг "Туркистон" саройида бўлиб ўтган ижодий кечасида ёшларнинг оммавий "Болалар", "Эски шаҳар", "Шамс", "Олов", "Юлдузлар", "Ал-Вакил" каби эстрада гуруҳлари ва сўз устаси Обид Асомов иштирок этди.

Ушбу кечага "Кока-кола" ичимлиги Тошкент ЛТД қўшма корхонаси ва "Бешёғоч" фирмалари ҳомийлик қилдилар.

Шаҳримиз ёшлари ва мусиқа ихлосмандларида катта таассурот қолдирган бу тадбирнинг асосий ташаббускорлари эса Тошкент шаҳар Ёшлар Иттифоқи қўмитаси ва "Музгуль" кичик корхонаси бўлишди. Шаҳар Ёшлар Иттифоқи қўмитасининг [illegible] Равшан Абдуқодиров истеъдодли бастакорнинг ижодини [illegible], унга Ёшлар Иттифоқи номидан Фахрий ёрлиги ва қимматбаҳо совғасини топширди.

"Қўшма корхонанинг ёшлар билан алоқаси қандай?" деган саволимизга "Кока-кола" ичимлиги Тошкент ЛТДнинг бош директори Шукрулло Исмоилов шундай жавоб берди:

— Ёшлар анжуманларига биринчи марта ҳомийлик қилаётганимиз йўқ. Ва албатта, бу охиргиси ҳам эмас. Фаолиятимиз ёшлар билан чамбарчас боғлиқ. Чунки шиоримизда: "Қаердаки спорт, мусиқа бўлса, биз ҳам ўша жойдамиз", дейилган. Биз [illegible] доимо амал қиламиз.

Ботир ХОЛИҚОВ.

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

26 декабрь— 1 январь

ДУШАНБА, 26

ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 “Бугун“. Ахборот кўрсатуви.
18.10 “Зумрад ва Қиммат“. Мультфильм.
18.20 “Ислохот одимлари“.
18.55 Эълонлар.
19.00 “Ўзбекистон“ ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 “Осойишталик посбонлари“. Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
19.40 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат кўрсатган хор жамоасининг хисобот концерти.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 “Ўзбекистон“ ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 “Амир Темур хаётидан лавҳалар“.
21.50 “Санъатимиз дарғалари“. Халқ артисти Ҳалима Носирова.
23.00 — 23.25 “Ўзбекистон“ ахбороти.

ЎзТВ II

“Тошкент“ студияси таништиради:
18.30 Болалар учун. “Кўзмунчоқ“.
19.00 “Ҳамшаҳарлар“ видеоканали:
— “Юзма-юз“.
— “Волидаи мухтарама“.
— “Ҳамшаҳарлар“.
20.40 — 21.10 “Шохсупа сари“ (рус тилида).

ЎзТВ III

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 “Мульткарусель“.
*
“ОМАД“ таништиради:
19.50 “Совға“.
20.10 “4/8“. Мусиқий кўрсатув.
20.30 “Тахлил“.
20.40 Эълонлар.
20.45 Видео — “О“.
22.30 Эълонлар.
22.35 “Курьер“.
23.05 “... Яна об-ҳаво ҳақида“.
23.15 — 23.35 “Постфактум“.

“ОСТАНКИНО“ ТЕЛЕКАНАЛИ
18.00 “Лабиринт“. Табиатни биргаликда асраб-авайлайлик.
18.30 “Сўроқ белгиси“.
18.45 “Ким аслида ким?“ XX аср. В. Кандинский.
18.50 Янгиликлар.
19.00 “Тиғиз пайт“.
19.25 “Шаддод Роза“. Телесериал (Мексика).
19.55 “Эркак ва аёл“.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 “Время“.
21.40 “Спорт уик-энди“.
21.55 “Эслаб, излаб“.
22.40—23.50 “Матбуот-клуб“.

СЕШАНБА, 27

ЧОРШАНБА, 28

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 “Ассалом, Ўзбекистон!“ Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 “Қароқчи чоллар“. Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Умумий биология.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 “Мерос“. Қорақалпоқ адабиётининг классиги Ажиниёз таваллудининг 170 йиллигига.
12.45 “Ислохот ҳақида суҳбатлар“.
13.15 — 14.30 “Ёшлик“ студияси. “Даврага кел, дугонажон“.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 “Бугун“. Ахборот кўрсатуви.
18.10 “Тошкентдан гапирамиз“. 1-кўрсатув.
18.40 “Деҳқон манфаатини кўзлаб“.
18.55 Эълонлар.
19.00 “Ўзбекистон“ ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Мусиқий дақиқалар.
19.40 “ОМАД“ таништиради. “Дўстлик ришталари“.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 “Ўзбекистон“ ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 “Мустақиллик одимлари“. “Ўзбектелефильм“ маҳсулоти.
21.55 М. Бафоев, Ю. Исматова. “Улуғбек буржи“. “Тановар“ миллий рақс ансамблининг телевизион балет спектакли.
23.40 — 00.05 “Ўзбекистон“ ахбороти.

ЎзТВ II

“Тошкент“ студияси таништиради:
18.30 “Дарсга қўнғироқ“.
19.00 “Оқ соя“.
19.30 “Бизнес — банк“.
19.45 “Ёдингдами, дўстим...“
20.00 “Тошкент оқшомида“.
21.00 — 21.40 “Киносаёҳатчилар клуби“ — студиямиз меҳмони“.

ЎзТВ III

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 “Мультикарусель“.
19.50 “Чорраха“.
20.20 “Санта-Барбара“. Телевизион бадиий фильм.
21.10 — 00.10 “ОМАД“ таништиради: “Қитъа спорти“.

“ОСТАНКИНО“ ТЕЛЕКАНАЛИ
6.30 — 9.00 “Тонг“.
***
18.00 Эфирда — Давлатлараро “Мир“ телерадиокомпанияси.
18.45 “Ким аслида ким?“ XX аср. Э. Карузо.
18.50 Янгиликлар.
19.00 “Тиғиз пайт“.
19.30 “Шаддод Роза“. Телесериал.
19.00 “Тиғиз пайт“.
19.30 “Шаддод Роза“. Телесериал.
20.00 “Серпантин“. Кўрсатувни М. Захаров олиб боради.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 “Время“.
21.40 “Москва. Кремль“.
22.00 — 23.15 “Мени ўзинг билан олиб кет“. Бадиий фильм.

ЖУМА, 30

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 “Ассалом, Ўзбекистон!“ Тонгги дам олиш кўрсатуви.
*
9.00 Болалар учун. “Янги йил эртаги“. Телеинсценировка.
10.00 “Мен буюк юрт ўғлидурман...“ Адабий кўрсатув.
10.30 “Ёшлик“ студияси. “Янги йил арафасида“.
11.30 Ўсмирлар учун. “Умид учқунлари“.
12.05 “Ҳаёт“. Публицистик кўрсатув.
12.45 — 13.45 Ёш ижодкорлар концерти.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 “Бугун“. Ахборот кўрсатуви.
18.10 “Ўйинқароқ болалар“. Мультфильм.
18.20 “Ҳамкасблар“.
18.50 Спорт хабарномаси.
18.55 Эълонлар.
19.00 “Ўзбекистон“ ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 “Парвоз“ эстрада гурухи концерти.
19.40 “Йилнинг муҳим халқаро воқеалари“.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 “Ўзбекистон“ ахбороти.
20.55 Эълонлар.
21.00 “Шум болалар чойхонаси“. Мусиқий дам олиш дастури.
22.00 “Тақдир ҳазили ёки кушдек енгил бўлинг“. Бадиий фильм. 2-серия.
23.25 — 23.50 “Ўзбекистон“ ахбороти.

ЎзТВ II

“Тошкент“ студияси таништиради:
18.30 “Полопон“.
19.00 “Аралаш“.
19.20 “Сиз билан, Сизлар учун!“
20.20 “Билиб қўйган яхши“.
20.35 “Тошкент байрам оғушида“.
21.35 — 22.05 “Чемпион билан учрашув“. Л. Черязева.

ЎзТВ III

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 “Мультикарусель“.
19.50 “Ёшлик“ студияси. “Хайрли оқшом“.
20.40 “Санта-Барбара“. Телевизион бадиий фильм.
*
“ОМАД“ таништиради:
21.30 “Кимга қанақа?“
22.00 “Ҳамкорлик ришталари“.

18.30 — 04.00 “Тошкент“ студияси “ЯНГИ ЙИЛ ОҚШОМИДА“ видеоканалига таклиф этади.

ЎзТВ III

10.00 “Нега қиш бўлади?“ Фильм-концерт.
*
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
10.30 “Синема“. Европанинг энг яхши фильмлари. 1994 йил.
11.00 — 11.40 Европа эстрадаси юлдузлари.
***
18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
*
19.40 “Мультикарусель“.
*
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
19.50 “Ўзбекистон — қадрдон уйимиз“. Интермарказлар билан Янги йил учрашуви.
20.35 Дўстларимиз табриклари.
20.45 “Колумб кашф этган диёр“. 2-фильм. Нью-Йорк.
21.30 Дўстларимиз табриклари.
21.40 “Навоий-Зарафшон“. Янги йил учрашувлари.
22.25 Дўстларимиз табриклари.
22.35 “Қалбим кўри“. О. Акчурин куйлайди.
23.15 “Кўнгил кўприклари“.
23.45 Янги йил кутлови.
00.05 “Қор фантазияси“.
00.20 “Кинескоп“. Жаҳон киноси ва мультипликацияси тарихи.
01.00 Дўстларимиз табриклари.
01.10 “Бу ажиб дунё“.
01.30 “Си-Эн-Эн“ янгиликлари.
01.40 Дўстларимиз табриклари.
01.05 — 02.40 Шерхон Хуршид куйлайди.

“ОСТАНКИНО“ ТЕЛЕКАНАЛИ
18.00 “Париж-Гранада — Дакар“ раллиси.
18.05 “Ройаль казиноси“. Бадиий фильм (АҚШ, “Коламбия пикчерс“).
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 “Время“.
21.45 “Нима? Қаерда? Қачон?“
22.55 Мультфильм.
23.10 “Янги йил кириб келмоқда“.
23.15 — 23.50 “Биз бир-биримизни шунчалар севардик...“ Москвада Янги йил учрашуви.

ЯКШАНБА, 1 ЯНВАРЬ 1995 ЙИЛ

ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН, АЗИЗЛАР!

ЎзТВ I

8.00 — 10.00 “Ассалом, Ўзбекистон!“ Тонг-

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲУДУДИЙ КОММУНАЛ ФОЙДАЛАНИШ БИРЛАШМАСИ
МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

Халқлар дўстлиги майдони, 1“А“ уйда жойлашган 45-05-60 ва 45-06-44 рақамли телефонли

УМУМИЙ МАРКАЗИЙ ҚАБУЛХОНА

ҳар куни эрталаб соат 9.00 дан 19.00 гача

ФУҚАРОЛАРНИ
қуйидаги уй-жой фондини сақлаш ва фойдаланиш, меҳмонхона хўжаликлари ва уй-жой корхоналари хизматлари бўйича
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

коммунал хизмат кўрсатиш (иссиқ сув, электр токи, газ билан таъминлаш, оқава сувлар ва маиший чиқиндилардан тозалаш хизматлари).

Фуқаролар Бирлашма раҳбарлари томонидан ҳафтанинг сешанба, чоршанба, пайшанба ва жума кунлари соат 17.00 дан қабул қилинадилар.

Юқорида санаб ўтилган барча муаммолар бўйича қуйидаги телефонлар орқали Шаҳар Бош Диспетчерлик хизматига мурожаат қилишингиз мумкин: **33-15-90, 45-02-68 ва 45-02-69 сутка давомида.**

Бош Диспетчерлик Хизмати қошида Марказий Авария ҳолатларни бартараф этиш хизмати фаолият кўрсатмоқда. У соғлиқни сақлаш, халқ таълими, ижтимоий, маданий, маиший, савдо, умумий овқатланиш ва бошқа объектлари муҳандислик коммуникацияларида шартнома асосида бутун сутка давомида авария ҳолатларини бартараф этмоқда.

Телефонлар: 45-93-27 ва 45-85-21 сутка давомида.

Шаҳримизнинг ҳар бир туманида сутка давомида фаолият кўрсатадиган, турар жойларга ва хонадонларга авария ҳолатларини бартараф этишда хизмат кўрсатадиган

АВАРИЯ-ДИСПЕТЧЕРЛИК ХИЗМАТЛАРИ ФАОЛИЯТ КЎРСАТМОҚДА

Уларнинг телефонлари:

АКМАЛ ИКРОМОВ тумани 74-27-61.
СОБИР РАҲИМОВ тумани 29-26-28.
БЕКТЕМИР тумани 90-90-49, 90-88-81.
МИРОБОД тумани 54-45-41.
МИРЗО УЛУҒБЕК тумани 67-49-52.
ШАЙХОНТОҲУР тумани 42-03-81.
ЯККАСАРОЙ тумани 55-70-92.
ЧИЛОНЗОР тумани 77-26-83.
СИРҒАЛИ тумани 58-71-25.
ЮНУСОБОД тумани 34-25-72.
ҲАМЗА тумани 97-59-90.

ШАҲАР "ТОШГАЗ" БОШҚАРМАСИ

авария диспетчерлик хизмати телефонлари — “04“ ва 55-44-27.

Турар жойларни газ билан таъминлаш ва газ билан таъминлаш қувурларидаги (тармоқларидаги) камчиликларни бартараф этиш билан шуғулланади.

"СУВСОЗ" ТРЕСТИ
авария-диспетчерлик хизмати

Телефонлар: 35-62-20, 35-40-11, 35-61-83.

Чиқинди сувлар қувурлари тиқилиб қолган ҳолатларни бартараф этиш